

OBSAH

O autorech	XI
Seznam zkratk	XII
Úvod	XIV

1 Základní principy daně z příjmů fyzických a právnických osob	1
1.1 Vymezení pojmu „daň“	1
1.2 Legislativní východiska	2
1.3 Členění zákona o daních z příjmů	3
1.4 Další právní předpisy související se zdaněním příjmů fyzických a právnických osob	4
1.5 Daňové subjekty	6
1.5.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob	7
1.5.2 Poplatníci daně z příjmů právnických osob	8
1.5.3 Smlouvy o zamezení dvojího zdanění	9
1.5.4 Zdroj příjmů u nerezidentů	9
1.6 Registrace k daním z příjmů	11
1.6.1 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob	12
1.6.2 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů právnických osob	13
1.6.3 Registrační povinnost plátce daně	14
1.7 Registrace u správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny	14
1.8 Zdaňovací období	15
1.9 Daňové přiznání k dani z příjmů a lhůty pro jeho podání	16
1.9.1 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob	19
1.9.2 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob	21
1.10 Vyměření daně	23
1.11 Doměření daně	24
1.12 Lhůta pro stanovení daně	25
1.13 Úprava prekluzivní lhůty v § 38r ZDP	29
1.14 Splatnost daně	30
1.15 Zálohy na daň	31
1.16 Lhůta pro placení daně	34

2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti fyzických a právnických osob	35
2.1	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – fyzických osob	35
2.1.1	Příjmy ze závislé činnosti (příjmy ze zaměstnání a funkční požitky)	45
2.1.1.1	Vymezení příjmů, které jsou předmětem daně	46
2.1.1.2	Nepeněžní příjmy, které jsou předmětem daně	47
2.1.1.3	Příjmy, které nejsou předmětem daně	48
2.1.1.4	Příjmy, které jsou od daně osvobozeny	50
2.1.1.5	Stanovení základu daně	53
2.1.1.6	Prohlášení k dani	56
2.1.1.7	Výpočet zálohy na daň dle § 38h ZDP	56
2.1.1.8	Samostatný základ daně podle § 6 odst. 4 ZDP	58
2.1.1.9	Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění	62
2.1.2	Příjmy ze samostatné činnosti	63
2.1.2.1	Stanovení obecného základu daně	64
2.1.2.2	Evidenze nezbytná pro zjištění základu daně	64
2.1.2.3	Podmínky vedení účetnictví u fyzických osob	65
2.1.2.4	Podmínky vedení daňové evidence u fyzických osob	66
2.1.2.5	Vedení záznamů o příjmech a evidenci pohledávek	69
2.1.2.6	Daň stanovená paušální částkou	70
2.1.2.7	Problematika podnikání manželů	72
2.1.3	Příjmy z kapitálového majetku	72
2.1.4	Příjmy z nájmu	73
2.1.5	Ostatní příjmy	74
2.2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – právnických osob	77
2.2.1	Obecné principy stanovení základu daně a daňové povinnosti	77
2.2.1.1	Obecný základ daně	81
2.2.1.2	Samostatný základ daně	82
3	Nezdanitelné části základu daně a položky snižující základ daně	85
3.1	Nezdanitelné části základu daně	85
3.1.1	Bezúplatná plnění (dary)	85
3.1.2	Úroky z hypotečního úvěru či z úvěru ze stavebního spoření	90
3.1.3	Příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a další obdobné produkty	95

3.1.4	Příspěvky na soukromé životní pojištění	98
3.1.5	Členské příspěvky odborové organizaci	101
3.1.6	Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání	101
3.1.7	Závěrečné poznámky k nezdanitelným částem základu daně u fyzických osob	102
3.2	Položky odčitatelné od základu daně	103
3.2.1	Daňová ztráta	103
3.2.1.1	Základní podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 34 odst. 1 a § 38n ZDP	103
3.2.1.2	Specifické podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 38na ZDP	104
3.2.2	Projekty výzkumu a vývoje	108
3.2.3	Podpora odborného vzdělávání	110
3.2.3.1	Pořízení majetku na odborné vzdělávání	111
3.2.3.2	Výdaje vynaložené na žáka nebo studenta	112
3.2.4	Položky snižující základ daně pro veřejně prospěšné poplatníky	112
3.2.5	Závěrečná poznámka k položkám odčitatelným od základu daně u fyzických osob	112
4	Slevy na dani pro fyzické a právnické osoby	113
4.1	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	113
4.2	Investiční pobídky	115
4.3	Osobní slevy na dani	117
4.3.1	Sleva na poplatníka	117
4.3.2	Sleva na manžela/manželku	117
4.3.3	Sleva na invaliditu	120
4.3.4	Sleva pro zdravotně postižené	121
4.3.5	Sleva na studenta	121
4.3.6	Sleva za umístění dítěte	124
4.3.7	Sleva na evidenci tržeb	124
4.3.8	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	126
4.4	Závěrečné poznámky ke slevám na dani u fyzických osob	129
5	Principy posuzování daňové účinnosti vybraných výdajů (nákladů)	131
5.1	Obecné principy posuzování účinnosti daňových výdajů (nákladů)	131
5.2	Nakládání s majetkem poplatníka z hlediska daně z příjmů	134
5.2.1	Odpisy dlouhodobého majetku	134
5.2.1.1	Odpisovaný dlouhodobý hmotný majetek	135
5.2.1.2	Odpisovaný dlouhodobý nehmotný majetek	137

5.2.1.3	Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku	138
5.2.2	Problematika zásob z hlediska daně z příjmů	140
5.2.3	Daňové odpisy hmotného majetku odpisovaného dle účetních předpisů metodou komponentního odpisování	143
5.2.4	Vyřazení majetku a s tím spojené daňové důsledky	144
5.2.4.1	Vyřazení odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	144
5.2.4.2	Vyřazení neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	148
5.2.4.3	Vyřazení odpisovaného a neodpisovaného dlouhodobého nehmotného majetku	149
5.2.5	Tvorba rezervy na opravy hmotného majetku	149
5.3	Finanční leasing versus nájem	153
5.3.1	Podmínky pro uznání finančního leasingu ve výdajích (nákladech) poplatníka	153
5.3.2	Nájem	164
5.3.3	Technické zhodnocení majetku provedené nájemcem	164
5.3.4	Technické zhodnocení provedené na majetku pořízeném na finanční leasing	172
5.3.5	Technické zhodnocení majetku u podnájemce	173
5.4	Pravidla nízké kapitalizace	174
5.4.1	Jak určit vztah spojitosti mezi dlužníkem a věřitelem?	176
5.4.2	Jak určit výši nedaňových úroků, resp. finančních výdajů (nákladů)?	179
5.4.3	Úroky placené do zahraničí z hlediska testu nízké kapitalizace	184
5.5	Paušální výdaj na dopravu	186
5.6	Opravné položky k pohledávkám a odpis pohledávek	188
5.6.1	Opravné položky k pohledávkám	188
5.6.1.1	Opravné položky za dlužníky v insolvenčním řízení (§ 8 zákona o rezervách)	189
5.6.1.2	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994 (pohledávky tzv. nového bloku podle § 8a zákona o rezervách)	191
5.6.1.3	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám po splatnosti rozdělené podle rozvahové hodnoty k datu jejich vzniku (§ 8c zákona o rezervách)	193
5.6.1.4	Opravné položky z titulu ručení za celní dluh (§ 8b zákona o rezervách)	193
5.6.2	Odpis pohledávek	195

6	Transformace výsledku hospodaření na základ daně poplatníka	199
6.1	Základní princip	199
6.2	Úpravy výsledku hospodaření a základu daně v rámci daňového příznání k dani z příjmů právnických osob.	201
6.3	Praktické příklady	209
7	Specifické daňové případy u fyzických osob	213
7.1	Specifika stanovení základu daně včetně povinnosti platit sociální a zdravotní pojištění	213
7.1.1	Optimalizace daňové povinnosti.	213
7.1.1.1	Rozdělování společných příjmů a výdajů	213
7.1.1.2	Výpočet příjmů spolupracujících osob	216
7.1.2	Základní povinnosti z hlediska sociálního a zdravotního pojištění.	217
7.2	Problematika přechodu z uplatňování skutečných výdajů (nákladů) na paušální výdaje a naopak	219
7.2.1	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování skutečných výdajů na paušální výdaje	220
7.2.2	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování paušálních výdajů na skutečné výdaje	222
7.3	Problematika přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a naopak	223
7.3.1	Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví	223
7.3.2	Přechod z vedení účetnictví na vedení daňové evidence	226
7.4	Solidární zvýšení daně	226
7.4.1	Solidární zvýšení daně u zaměstnanců	227
7.4.2	Solidární zvýšení daně u podnikatelů	229
7.4.3	Solidární zvýšení daně u spolupracujících osob	230
7.5	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů fyzických osob	232
7.6	Daňové aspekty tichého společníka	237
7.7	Ukončení účasti člena v obchodní korporaci	239
7.7.1	Ukončení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným – realizace vypořádacího podílu.	240
7.7.2	Převod podílu společníka ve společnosti s ručením omezeným	243
7.8	Ukončení podnikání fyzické osoby	243
7.8.1	Ohlašovací povinnost poplatníka a archivace dokladů	244
7.8.1.1	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím živnostenského úřadu	244

7.8.1.2	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím jiných institucí.	245
7.8.1.3	Archivace dokladů	246
7.8.2	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl účetnictví	246
7.8.3	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl daňovou evidenci.	247
7.8.4	Úpravy základu daně, pokud poplatník uplatňoval výdaje procentem z příjmů.	248
7.8.5	Obchodní majetek poplatníka při ukončení podnikání.	249
8	Specifické daňové případy u právnických osob.	251
8.1	Základní principy zdaňování veřejně prospěšných poplatníků	251
8.2	Základní principy zdaňování provozovatelů solárních elektráren	255
8.3	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností a komanditních společností včetně jejich společníků.	259
8.3.1	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností (v. o. s.)	259
8.3.2	Zdaňování příjmů komanditních společností	260
8.4	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů právnických osob	260
9	Základní principy zdaňování cenných papírů.	265
9.1	Obecné principy	265
9.2	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – nepodnikatelů.	266
9.2.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	266
9.2.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	267
9.3	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – podnikatelů.	270
9.3.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	270
9.3.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	270
9.4	Zdanění příjmů z cenných papírů u právnických osob.	272
9.4.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	272
9.4.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	273
	Seznam použité literatury	274